

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sulpici[i] Severi Presbyteri Opera Omnia

Sulpicius <Severus>

Amstelodami, 1665

Præfatio Authoris.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11490

¹ S U L P I C I S E V E R I
S A C R Æ H I S T O R I Æ
L I B E R P R I M U S.

C A P U T I.

RES à mundi exordio sacris literis editas, breviter ¹ constringere, & cum distinctione temporum, usque ² ad nostram memoriam, carptim dicere aggressus sum: multis id à me studiose ³ efflagitantibus, qui divina, compendiosa lectione cognoscere pro-² perabant. Quorum ego voluntatem secutus, non pepercì labori meo, quin ea, quæ per multis voluminibus perscripta continebantur, duobus libellis concluderem: ita brevitati studens, ut pene nihil gestis subduxerim. Visum autem mihi ³ est non absurdum, cum usque ad Christi crucem, Apostolorumque actus, per sacram historiam cucurrissem, ⁴ etiam post-

S U L P. S E V. S A C R Æ H I S T.] Ita libri omnes quos vidi. Est tamen qui appellat, *Sulp. Severi Chronicon*. Gennadius quoque hanc historiam significat, cum ait, *composuit & chronica*. id est, *τὴν χρονικὴν*. Author is qui disput. Athanasii cum Ario in Latinum convertit: *Sed si illud recolat quod in Chronica sua b. m. Sulpitius Severus posuit dicens, duo Arii tanquam duo serpentes ex uno ore sibilabant, &c.* Porro autem præcedentium nominum prius prænomen esse videtur, & posterius nomen proprium. Sic enim certe dicitur Sulpicius Severus, ut Septimius Tertullianus, Aurelius Prudentius, Decimus Ausonius, Sulpicius Pius, Aurelius Augustinus. Quanquam in Gennadio, *Severus cognomento Sulpicius*. DRUSIUS. S A C R Æ H I S T O R I Æ.] Duplex Historia, sacra & profana; sacra

res à mundi exordio sacris literis editas complectitur. Differt à profana causa efficiente tum principali quæ est Deus, tum ministeriali quæ est Prophetarum, Apostolorum, Evangelistarum & Ecclesiasticorum virorum. Objectum quoque diversum. Sacra complectitur res ad Ecclesiam spectantes: profana ad Rempublicam. Sola historia sacra indubitata est veritatis. Profana in multis falsa, incerta, inconstans.

² *Ad nostram memoriam.*] Infra II. *Omne tempus in Stiliconem Consulem direxi.* Ergo ad annum fere cccc. Coss. Fl. Stilicone, & Fl. Aureliano, Imperatore Honorio. *Idem.*

³ *Efflagitantibus.*] *Flagitantibus. Editio Colon.*

⁴ *Etiam post-gesta convertere.*] *Connere.* Gifelin. Magnus Salmasius primus omnium veram Methodum ostendit,

postgesta convertere, excidium Hierosolymæ, ¹ vexationesque populi Christiani, & mox ² pacis tempora, ac rursus ³ Ecclesiarum intestinis periculis turbata omnia, locuturus. ⁴ Cæterum illud ⁴ non pigebit fateri, me, sicubi ratio exegit,

ad

dit, quomodo Historia Ecclesiastica scribenda sit. Ita autem ille: Tota Antiquitas Ecclesiastica, in Personas ac Res dividitur. De Personis agitur sub titulo generali, de Ordine Ecclesiastico, sub quo continentur, ab Apostolica institutione duo tantum, Presbyterialis sive Episcopalis, & Diaconalis. Postea Ecclesiastica institutione, divisus est ordo Episcopalis & Presbyterialis, & duo ex uno facti. Deinde & Episcopalis ordo, ejusdem Ecclesie decreto, in duos alios ordines divisus est, Archiepiscoporum sive Metropolitanorum, & Patriarcharum sive Exarchorum Dioceseon. Minores etiam ab Ecclesia ordines aliquot proditi sunt, ignoti Apostolis, ut Subdiaconorum, Exorcistarum, Lectorum, Ostiariorum, Acoluthorum, Sacarii Custodum, Copiatarum & Fossariorum, Monachorum etiam, Virginum, Pœnitentium. De his omnibus in primo volumine de Ecclesiastico Ordine. Secundum de rebus erit. Olim eadem Presbyterorum & Episcoporum munia; ut Sacramenta administrare, pœnitentiam dare. i. veniam pœnitentiæ agenda, Chrisma conficere, ordinare, confirmare benedicere, & similia. Post divisionem autem Episcopalis & Presbyterialis Ordinis, ut illud discrimen certius constaret, quadam ex his Episcopo soli agenda sunt attributa, reliqua Presbytero relicta. Pertractandum quoque erit, quando usus Ecclesie hæc invexerit, aut Episcopi ipsi propria ambitione usurparint. Hæc ille.

[*Vexationesque populi Christiani.*] De persecutionibus decem cruentissimis loquitur, quibus Romani Imperatores, Christianum nomen delere aggressi sunt. Utitur vocabulo in speciem molliori. Quamquam ex consuetudine illorum, qui castigatissime Augusto avo

locuti sunt. Sicuti Cicero dicit, se vexationes Virginum Vestalium perhorrescere, *l. v. Catil. Horn.*

[*2 Pacis tempora.*] Quæ coeperunt Constantini Imperio, qui primus Christianismum in plenissimam libertatem vindicavit. Quamquam & ante eum, quoties à persecutione externa quies, pax dicta fuerit, Tertulliano, Cypriano, & quod ad institutum nostrum facit, Sulpicio. Cujus sunt libro *II.* hæc: *Antonio Pio imperante, pax Ecclesie fuit. Et de Constantini ætate: Exinde tranquillis rebus pace perfrui mur.*

[*3 Ecclesiarum intestinis periculis turbata omnia.*] Arianam & Priscillianam, hæreses, innuit, quæ ingenti motu Ecclesias, & ipsam Imperium, concusserunt. Nam cæteræ, quarum Catalogum Epiphanius texit, multæ frequentesque, ante Arium & Priscillianum, intra unam alteramque Provinciam se continuerunt, & paucos ex Episcopis sectatores habuerunt, nedum ut se Orthodoxis opponere, & eos, cum Republica, opprimere auderent. *Horn.*

[*4 Non pigebit fateri.*] Sulpicio animus fuit, continua temporum serie, sacras historias contexere. Eæ autem non nisi ad transmigrationem Babylonicam, scripturis continuantur. Inde annales deficient. Hinc magni hiatus, cum nulli extent commentarii, qui tempora captivitatis explanent. Post reparatam à Nehemia urbem, multa usque ad Seleucum Syriæ R. desiderantur. Expleta Maccabæorum narratione, quæ Johanne Hyrcano Rege concluditur, cætera usque ad Christum à Bibliis absunt, & à Josepho mutuanda. Neque vero Evangelia, nisi trium fere annorum historiam tradiderunt. Quare Sulpicius fateretur se usum esse Historicis gentilium, in dispensandis temporibus, per Reges Persicos,

ad distinguenda tempora continuandamque seriem, usum esse historicis ethnicis, atque ex his, quæ ad supplementum cognitionis deerant, usurpasse, ut & imperitos docerem, & literatos convincerem. Veruntamen ea, quæ de sacris voluminibus breviata digessimus, non ita legentibus auctor accefferim, ut prætermittis illis, unde hæc derivata sunt, appetantur: nisi cum illa quis familiariter noverit, hic recognoscat; quæ ibi legerit. Etenim *universa divinarum rerum mysteria, non nisi ex ipsis fontibus hauriri queunt.* Nunc initium narrandi faciam.

II. *Mundus à Domino constitutus est, abhinc annos jam pene*

Persicos, Syriacos & Romanos. *Sigon.* Idque factum ab ipso circa Monarchiam Persicam. Nam superiora immiscere, nec opus, ob continuam seriem, & si necesse, qui tuto poterat? Cum vetus *Strab.* querela sit, *ἢ παλαιὰ ἢ Περσικῶν, ἢ δὲ ἢ Μηδικῶν, ἢ Συριακῶν, εἰς πῖσιν ἀφικνεῖται μετέλλω.* Extabat quidem avo ejus *Ctesias Gnidius*, qui vetustissima illa tradidit, sed admixtis fabulis, ut *Plutarchus*, & multi eum criminantur. Quod vel ex Epitome ejus, quam *Photio* debemus, apparet. Profana igitur Historia verior, à Persicis rebus incipit. Superiora *περὶ τὰ δὴ* sunt, *καὶ τὰ Ἰσηρά, καὶ πῖσιν ὅσα ἐχρῆσε*, ut recte in *Theseo Plut.* censet. Quod de plerisque, non omnibus accipiendum. *Horn.* A fabularum inquinamento, illa antiquissima, *Vir Maximus*, *Diodorus Siculus* vindicavit, cujus libri, magnam partem amissi, omnem vetustatis memoriam, *Assyriorum, Chaldaeorum, Phœnicum, & aliarum nationum, complectebantur.* Quarum rerum cognitio magnam sacrorum Bibliorum *Origini* facem allucebat. De quibus omnibus, nihil nobis præter desiderium, superest. *Scal.*

Ex ipsis fontibus.] *Sigonius* auctorem nostrum, de Hebraicis fontibus, loqui putat. *Significat*, inquit, *in ipsis Hebraicæ Historiæ verbis, secretius aliquid contineri, diversum ab eo, quod literis nun-*

cietur. Sed aberrat à mente auctoris. Qui Lectorem, non ad Hebraicos fontes, ipsi, ut ex crassissimis erroribus apparet, incognitos; sed vel ad *lxx.* Interpretum Græcam, vel quæ ex ea expressa, in Occidente obtinuit, Latinam versionem, remittit. Nam quia ex illis rivulos suos deduxerat, hinc fontem ostendit. Et notum est ex priscis patribus, versionem *lxx.* Interpretum, ob opinionem illam, de inspiratione Sancti numinis, qua acti seniores fuerint, authenticam tum temporis habitam, suspecto partim ob Judæos, partim ob imperitiam, Hebr. textu. *Horn.*

Mundus à Domino constitutus est, abhinc annos pene sex millia.] Et hinc orta antiquissima gentium idololatria, ad temporis, velut omnium primi, optimi & maximi rerum auctoris, cultum prolapsa. Cum enim intelligerent idem mundi esse initium quod temporis, sive in principio temporis mundum esse constitutum, tempus, & significantia tempus, Solem imprimis & Lunam, ut numina, & humanarum rerum conditores, veneratæ sunt. *Κρόνος* enim, quem Saturnum Romani vocant, non aliam quam temporis habet significantiam. Et quæcunque de eo veteres fabulantur, ad tempus, & primum quidem ac felicissimum illud, quale inter ipsa rerum exordia humano generi illuxit,

penè sex millia, ¹ sicut processu voluminis istius digeremus.
² Quanquam inter se ² parum consentiant, qui rationem temporum
³ investigatam ediderunt. Quod cum vel Dei nutu ³ vel vitio vetustatis
 eveniat,

referuntur. Imo vocabula illa θεός, Deus, ζεύς, & Germanorum Teut, revera nihil aliud significant quam tempus, facta ex Scytharum, à quibus haud dubie Græci & Romani orti, τεῖτ, vel ε' fest, quod ipsum etiam tempus notat. Eandem idololatriæ primam originem etiam notat Plato. Cum enim viderent homines, Solem, Lunam, Astra, Cælum ipsum, currendo semper circumvolvi, & ex ea circumvolutione tempus numerari ac distingui, Deos esse arbitrati sunt, seu, ut Plato ait in Cratylō, ἀπὸ τῶν τῆς φύσεως τῆς θεῖν θεός. αὐτῶς, hoc est, ab hac ipsa tali currendi natura Deos appellaverunt. Cæterum an Platonica illa etymologia, ei, quam nos jam dedimus, antehabenda sit, judicent eruditi. *Boxhornius.*

¹ Sicut processu voluminis digeremus.] Ea ratio sic se habet: A mundi exordio ad diluvium, cIo cIo ccxlii. Ad nativitatem Abrami cIo lxx. Ad migrationem in Chananzam lxxv. Ad egressum ex Ægypto ccccxxx. Ad mortem Josuæ lxxvii. Ad mortem Samsonis cccxix. Ad exstructionem Templi cii. Ad captivitatem Babylonicam ccccxiv. Ad instaurationem Templi & Urbis cclx. Ad Christi passionem cccxlvi. Ad Scilicet Conf. cccclxxvii. Quæ omnia magnis erroribus scatent. Patres sacram historiam in sex ætates distribuerunt, secuti ordinem creationis, ab Adamo ad Noë, ad Abraham, ad Davidem, ad transmigrationem, ad Christum, ad finem mundi. *August.* de Genesi. Varro apud Censorinum tria discrimina temporum esse tradit. Primum, propter ignorantiam, ab hominum principio ad Cataclysmum, ἀδηλον. Secundum, à Cataclysmo ad Olympiadem primam, propter fabulas, μυθικόν. Tertium, à prima Olympiade ad nos, ιστορικόν, quia res

eo gesta, veris historiis continentur. *Horn.*

² Parum consentiant.] Maxima dissensio est inter Græcos & Hebræos. Nam ab exordio mundi ad diluvium, Græci computant annos cIo cIo ccxlii. Hebræi cIo lxxv. Augustinus cum hanc discrepantiam cerneret, haud confiteri erubuit xv. c. d. se hujus rei rationem nescire. Discepratur etiam de anni tempore, quo mundus conditus. Scaliger, eumque secutus Calvisius, magnis rationibus asserit, autumnō conditum. Et designat diem xxvi. Octob. Alterius opinionis Græci fuerunt, qui xxv. Mart. vocant ἡμέραν τοῦ τοῦ κόσμου, & ea mundum conditum, Christum natum, ac crucifixum volunt. Cæterum hæc tam intricata sunt, ut mirum non sit Chronologos adeo in diversas sententias abire. *Horn.*

³ Vel vitio vetustatis.] Hujus varietatis aliæ in aliis causæ sunt, sed in prima ac secunda ætate, Hebræorum Græcorumque dissensio, præcipuam differentiam peperit. *Signon.* Præcipua portentosa diversitatis causa est, lxx. Interpretum corruptio. *Alteri,* quod quidam veterum, annos Hebræorum supputarunt, Lunares. *Tertia,* quod Judæi, odio Christianorum, plus satis sibi indulserint, ut ex Danielis hebdomadibus liquet. *Quarta,* ipsa Scripturæ loca satis obscura, & in Interpretationum varietatem, nisi quis probe, multoque usu instructus accesserit, prona ac lubrica. *Quinta,* Chronica à diversis olim, modo negligentius, modo cum præjudicio, conscripta. Sunt & aliæ multæ; ut Synecdochæ, confinia duorum regnorum confundentes: hystorologiæ, mutationes termini regnorum, varietates nominum, ac denique, quod primo dicendum fuerat, librorum menda, quæ in notis, quibus temporum

eveniat, calumnia carere debet. Mundo autem condito homo factus est: viro Adam, mulieri Eva nomen fuit. Sed consti-

tuti

porum quantitas designatur, facillime fiunt: & nusquam non sunt obvia. *V. Gifelinus.* Sed non ferenda est Petavii audacia, qui totam Scripturæ Chronologiam incertam facit, eo argumento; quod sciri nequeat, an qui recententur anni, integri omnes sint & præcisi, an vero Scriptura rotundum confectata numerum, aliquos omiserit. Quo nihil ineptius est, cum Scriptura passim minores numeros præcise exprimat, sæpe menses addat. *Horn.*

1 *Mundo autem condito.*] Ex nihilo, ut docet Moses, ex Chao autem, ut gentium sapientes fabulantur. Chaos autem iis dicitur rudis ac indigesta illa moles, quæ rerum omnium semina continebat, quidam quasi earum thesaurus, & gazophylacium. Unde & Chao est nomen. De quo alibi dicendum erit. Ad Chaos haud dubie respexere veteres illi Christiani, quorum meminit Basilus in Exameron, qui Hebræorum בראשית, in principio, non verterunt εὐ ἀρχῆς, quomodo recte alii, sed εὐ κεφαλῶν, id est, in capite. Exponebant autem hoc ἀθρόως, hoc est, simul, ut simul omnia condita dicerent. Est autem id nihil aliud, quam Chaos. *Boxhorn.*

2 *Homo factus est.*] Extra Paradisum Genes. 11, 15. Et ut Judæorum traditio habet, in monte Moria. *Jonathan & Salmanticensis.* Indi ad Gangem, ubi arx Halabassa. *Latius* in India Vera. Sacra, id est, sola vera Historia, ex costa Adami sumptam & factam Evam dicit. Alia alii. Creatus est die veneris sexto mensis primi, qui Nisan erat. *Abul Phrag.* Ajunt illi primum hominem fuisse androgynum, marem pariter & foeminam. Plato certe in Symposio docet, principio humani generis existisse & tertiam hominis speciem, non virum, aut mulierem, sed quæ ἀνδρόγυνος appellatur, & ex mare ac foemina simul

constaret, cui brachia quatuor, & totidem pedes, ut & reliqua membra essent. Neque Plato tantum ita sensit, sed & pagani prope omnes, etiam ante Platonem. *Janus bifrons,* Jupiter & mas & foemina describitur, Orpheo, *Cecrops διφύης* dictus, (qui omnes non alium significant, quam primum humani generis propagatorem; quod pluribus alibi docendum) vetustissimam hanc de primo homine opinionem esse ostendunt. Unde vero illa? Ex male intellecto ab ipsis etiam Judæis, à quibus haud dubie hæc habuere pagani, Mose, præsertim his ejus verbis, quæ exstant Genes. 1, 27. *Marem & foeminam creavit eos.* At illa verba nihil aliud volunt, quam utriusque sexus hominem, non unum, sed duos, Deum fecisse. Sed nugari malunt Judæorum magistri. *Manasse Ben-Israel* instar omnium sit. Is in Conciliatore hæc ita exponit; *Non est bonum hominem unicum esse, id est, solum corpore ex utroque sexu coalito differre à ceteris animantibus.* Unde & postea adiutorium coram eo statuit; hoc est, à fronte, adea ut corpus illud, quod ante humeris adglutinatum hærebat, deinceps in ejus conspectu esset. Hæc inepta sunt. Addit & alia, sed quæ eodem redeunt, hoc est, non minus inepta. Videntur in hunc errorem duxisse Rabbinos & illa Adami male intellecta verba; *Hæc est caro de carne mea.* Cur monstrum maluerunt, quam simpliciter, ut debebant, hæc interpretari? Eva ab eodem, à quo Adam, sed ex Adami costa facta, est. Eiusdem auctoris adpectu & conjux Adami fuit & soror, & costam si videas, filia. *Boxhorn.*

3 *Viro Adamo.*] Dicitur ab אדם, terra. *Αδάμ* Helychio & Procopio *περθενική γῆ*, Josepho *περθενή* & ἀληθινή. Ergo Adam *πύρρος*, ἐπειδή περ δὲ τὸ πύρρος τὸ φερεθείσης ἐγγράφει. *Josephus.* Nonnulli Judæorum A-

A 3

strologi